Ч. 41 (13.280). Львів, понеділок 20. лютого 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Найбільший клопіт міністра закордонних справ.

Львів, 18. лютого 1933.

Три дні тому новий польський міністр закордоних справ виголосив у соймовій комісії своє перше експозе про міжнародню ситуацію і закордонну політику Польщі. Ждали того експозе політики з досить великим зацікавленням, чого доказом була не лише поява у соймовому будинку цілого ряду урядових достойників, які ніколи туди не заходять, але й масова авдиторія з послів ріжних польських і непольських клюбів. Причина того зацікавлення подвійна: передовсім це зацікавлення торкалося особи міністра, якого номінація викликала стільки шуму на сторінках „заприязненої“ французької преси. Недавній адютант марш. Пілсудського, пізніше посланий на „відтинок“ закордонної політики, на яку впливав тільки за кулісами, тепер уперше мав виступити назовні в офіціяльному характері. З другого боку останні міжнародні події, зактуалізовані головно приходом до влади в Німеччині Адольфа Гітлера, підкреслили значіння заяви міністра ресорту закордонних справ та парляментарної дебати над тими справами.

Однак „сензація“ того експозе минула дуже швидко. Міністр говорив мало, а ще менше сказав. Трохи перейняв маніру свого попередника, п. Залеського, який вважав своїм обовязком у кожному свому експозе подавати хронікарський огляд міжнародніх подій з компліментами та миролюбними заявами під поазбучною адресою усіх держав глъобу. Трохиж зазначив новий міністр „незалежний“ характер польської закордонної політики — виголошенням проповіди про гріхи Ліги Націй і розбройної конференції. Однак усе це відбулося — як сказано — у рамцях дуже вузеньких і скромненьких.

Конкретно, казав мін. Бек про пакт неаґресії з СРСР, повторивши (в гіршому виданні) зміст пресових ендеко-санаційних статтей на цю тему; говорив про співпрацю хліборобських держав, в якої практичну вартість ніхто поважно не вірить; потім слідувала репримейда під адресою Ліґи Націй, про яку трохи ширше згадаємо далі; за нею ішла реклама миролюбности Польщі, звязана з рекламою її останнього „розбройного“ проєкту (який, до речі, залишився у повній ізоляції та насторожив проти себе навіть французів); останній уступ промови був присвячений ревізіоністичній пропаґанді Німеччини, при чому тут новий міністр справді найшов кращу форму вислову, ніж інші його красномовчі земляки: він признав, що „хто має час і гроші, може робити пропаґанду, яку хоче“, перестеріг перед переоцінюванням практичної вартости тої пропаґанди та дипльоматично заявив, що „становище Польщі до Німеччини буде таке саме, що Німеччини до Польщі“. Ось і все.

Остаточно така промова може й краща від пустих, довгих тирад. Якщо уряд не хотів давати товчок до цілої великої закордонно-політичної дебати, а рішився задовольнити, так мовити, куртуазійні парляментарні вимоги, то таке експозе було зовсім достаточне. Факт, що заповіджене на слідуючий день засідання комісії для ведення дебати над експозе міністра — вже не відбулося (нібн пленум сойму перешкодило!) і мабуть до кінця сесії не відбудеться, цей факт свідчить промовисто, що уряд такої дебати собі не бажає. Але і цьому можна не дивуватися. У часах, коли за кулісами, у висліді тайної дипльоматії, доходить до якогось пакту між Італією, Мадярщиною та Німеччиною; коли тайна дипльоматія змонтувала новий союзницький устрій 3-ох держав Малої Антанти; коли тайна дипльоматія довела в останнє до підписання пакту неаґресії між Францією та СРСР, — словом, коли скрізь і всюди голос має лише тайна дипльоматія, у таких часах є річю зовсім зрозумілою нехіть також польського закордонного міністра широко про свої пляни й заміри говорити та над ними привлюдно дебатувати.

Тим більш яскраво на тлі тої стриманости й мовчанки нового міністра виходить його атака на Ліґу Націй за — — охорону національних меншин. Про ніщо міністр не говорив так широко й так енерґійно, як про свої клопоти з проблемою охорони національних меншин. Ця частина промови настільки цікава, що наведемо її в цілости:

Праця на терені Ліґи Націй не є позбавлена для нас деяких труднощів. Виринають вони з того, що всупереч інтенціям (?!) творців пакту Ліґи і низки звязаних з нею договорів, стрічаємося аж надто часто з бажанням надужити це форум для цілей, які не мають нічого спільного з тою орґанізацією. Маю на думці передовсім надто велику довільність інтерпретації т. зв. меншинevих умов. Ці договори накладають на сиґнатарів обовязок, зрештою ідентичний з нашими конституційними приписами, обовязок рівности прав усіх громадян. Однак деякі чинники внутрішні і зовнішні змагають систематично до того, щоби цей шлях вжити для цілей чисто політичних. На останній сесії Ради Ліґи я був змушений при нагоді одного з таких прикладів звернути увагу Ради на ту цілу систему і в досить рішучий спосіб перестерігти, що польський уряд таких процедерів толерувати не може. Хоча становище Ради Ліґи в даному конкретному випадку в ясний спосіб зазначилось проти даної системи, то проте мушу ствердити, що при істнуючих процедерах Рада Ліґи є досить безборонною супроти тих, які цих процедерів хотять надуживати. Навіть однодушна опінія Ради не завсіди може покласти край стосуванню тої методи. Це очевидно ненормальний стан речей, який творить сумний приклад, що умови й методи, оперті лише на довірю в добру волю всіх співпрацюючих — надто легко деформуються.

Маємо враження, що останнє речення міністра — це свята правда, тільки сказана під фальшивою адресою. Зрештою, не в цьому суть, як тим більше суть справи не в тому якомусь „конкретному“ випадку, про який згадав п. Бек. Суть справи в тому, що польський міністр перевертає цілу проблему міжнародньої охорони національних меншин коміть головою і так само зовсім фальшиво підходить до питання ліквідації своїх міжнародніх клопотів з меншинevими скаргами. Не знаємо, чи міністр Бек склав таку гнівну заяву лише з престіжевих мотивів і чи може на тайних засіданнях ради міністрів не говорить інакше. В усякому разі кожночасний міністр закордонних справ Польщі повинен собі зясувати справу недвозначно, що 1) ніякі його навіть найбільш „рішучі перестороги“ не очистять міжнародього форуму з меншинevих скарг і не позбавлять його його клопотів з ними і 2) винувата не є процедура Ліґи Націй ані „метода“ надуживання її, щоби Польщі нібн якісь пакости робити, лише винуватою є тільки й одиноко внутрішня політика уряду, яка проголошує в національній політиці диковинні теоретичні тези „рівности і безпеки“ та реалізує їх у спосіб, який *змушує* національні меншини Польщі хапатися *усіх* засобів самооборони. Клопоти польського міністра закордонних справ з національною проблемою будуть щораз більші і щораз гірші, якщо не схотять їх зменшувати його кабінетові товариші — іншими, ніж досі, методами.

Потрійний союз.

(Кореспонденція з Женеви.)

Копія буває звичайно слабша від оригіналу. Це видно й на новім потрійнім союзі. Чи іствує він, як це запевняє Еріо, чи перебуває в стані народження, це ріжниці великої не робить. Хоч Італія й зросла, а відносно і зміцнилась у порівнанні з її передвоєнним станом, то зате Угорщина не витримує ніякого порівнання зі старою Австро-Угорщиною, яка розвалилась не раніше ніж щезла потреба боронити славянські народи проти московського царизму. Участь Угорщини в потрійнім Союзі автоматично мобілізує проти нього Малу Антанту, тобто скріплює становище Франції та погіршує становище Німеччини.

Французька преса припускає, що утворення нового союзу не стоїть у безпосереднім звязку з політичною перемогою гітлеризму в Німеччині. Мусоліні не дуже високо цінить наслідування фашизму в інших державах. До тогож звязки між державами усталюють не внутрішні соціяльні інтереси тої чи іншої партії, а національно-державні інтереси. Соціяльно-політична еволюція Гітлера за останні місяці показує, що він зовсім не ставить партійних засад понад конкретні конечности даного політичного моменту.

Еволюція, яку перебуває тепер Німеччина остільки поважна й рішаюча для її найближчої майбутности, що союз між нею та Італією тим часом може мати лише політичне, але не мілітарне значіння. Не підлягає сумніву, що уряд Німеччини має ще досить сильну владу, щоби розвязати комуністичну партію та всякі радянофільські орґанізації, як це зробила Румунія. Але відкритим лишається питання, чи утвориться в Німеччині остільки міцне національне обєднання партій, яке змоглоб притягти до себе значну частину тих міліонових мас, які ідуть тепер за комуністами. Питанням лишається також, чи соціяльна демократія зможе засимілювати в національнім дусі позбавлені проводу комуністичні маси, чи може більшовицькі елементи переможуть у межах соціял-демократичної партії у такій мірі, що урядові не лишиться нічого іншого, як розвязати й цю партію. Позбавлення політичного проводу та представництва значної частини німецького народу булоб дуже небезпечним експериментом, який відкрив би широке поле до попису московських аґентів у Німеччині.

Одним з найбільше інтересних парадоксів політичного життя сучасної Европи є той факт, що воєнний стан, який фактично панує в Німеччині між найбільшою урядовою партією та комуністами, яких всякими засобами підтримує Радянщина, зовсім не впливає поважно на політичні та торговельні відносини між Німеччиною і Радянщиною. Коли Гітлер і в цьому відношенні хоче піти слідами Мусолінія, він ризикує. Кожний овоч, як то кажуть, має свій час. Що можна було зробити перед десяти роками, це ледви чи дасться зробити тепер, до тогож соціяльна демо-

кратія і відносно й абсолютно в Італії ніколи не
була така сильна, як у Німеччині. А сучасне
становище соціяльної демократії у боротьбі між
національними соціялістами та комуністами ли-
шається загадкою. Не буде пересадою сказати,
що комуністична партія в Німеччині при під-
тримані її соціяльними демократами фактично
може сильніша від більшовицької партії СРСР,
не зважаючи на цілу масу зброї, яку вона нако-
пичила в останніх роках. Таким чином лишаєть-
ся відкритим і питання, кого легше поборювати
Німеччині — Совіти, які підтримують німецьких
комуністів безпосередньо, чи цих комуністів у
межах держави, лишаючись у добрих відносинах
зі Совітами. У всякому разі доки не буде рішена
боротьба між урядом та комуністами в Німеччи-
ні, та поки не будуть сформульовані відносини
між Німеччиною Гітлера і Совітами, доти не
дасться усталити і значіння можливого чи вже
існуючого потрійного Союзу.

Тим часом відомости про нове угрупування
держав викликало велике занепокоєння у Пари-
жі. Еріо в „Л'Ер Нувель" заявив, „що зовнішня
ситуація повинна нас займати ще більше між
становище фінансів". У тій-же самій передовій
пише він про Німеччину: „Вона готує офензиву
проти Франції, а разом з тим і проти Велико-
британії". У деякім льогічнім звязку з поперед-
німи заявами робить Еріо й комплімент у бік Лі-
твінова за його ставлення до французького пля-
ну розброєння в Женеві. Зрештою в останнім ча-
сі Еріо дуже охотно демонструє добрі відносини
зі Совітами. Вкінці січня мав він відчит у Па-
рижі про відносини між Францією та славян-
ськими народами, в якім підносив високо Сові-
ти. Між іншим сказав: „Радянський лад держав-
ний, витворений робітничо-селянською револю-
цією, є здійсненням ідеї нияки великих росій-
ських письменників — Турґенєва, Достоєвсько-
го, Толстого..." Почувши це, згадані як по ко-
манді закрутилися певно у трунах. Але забагато
було того, очевидно, й дописувачеві „Ізвестій",
славноовісному Жакові Садулеві, бо по імени того,
хто „не противився злу", очевидно й більшо-
вицькому, умістив він скромний знак запиту.
Далі говорив Еріо про „кольосальний, чудово
зорґанізований російський нарід", „про пакт
приязні", „про значні розміри та високі технічні
досягнення червоної армії" „та про те, „кого са-
ме вона буде підтримувати". Але цього вже знов
було забагато деяким французам, і Еріо постави-
ли в пресі запит, чи він справді це все казав. На
цей запит, на жаль, не було жадної відповіді.

Цей несподіваний зріст французько-совіт-
ської „приязні" треба в значній мірі записати на
карб перемоги Гітлера та проекту чи повстання
потрійного Союзу. Зрештою треба сказати, що
французькі почування до Совітів тим часом на-
скрізь плятонічні, що дуже смутить більшовиків.
Німеччинаж перебирає радянські замовлення,
кредитуючи на 48 (!) місяців, отже виявляючи
гідну подиву віру у тревалість більшовицького
режіму, чи може готуючи претенсії до їх спадщи-
ни. Економіка й політика ходять тепер дуже по-
крученими стежками.

Відповісти на потрійний Союз відновленням
Антанти булоб цілком бажаним для Франції. Але
з англійського боку не помітно у цьому напрямі
ніяких заходів. Щож до Совітів, то становище
Англії цілком відмінне від французького. Про
виповідження англійсько-радянського торговель-
ного договору згадував і Молотов дуже мелянхо-
лійно на сесії ЦІК-у. В справі відносин між
Францією та новим угрупуванням держав на
континенті лишається, очевидно, Англія розєм-
чим суддею, як у багатьох інших справах.

М. Данько.

З дебат над самоуправним проєктом.

Соймові дебати над урядовим проектом закону про частинну зміну устрою територіяльної самоуправи тревали повні три дні — від 13 до 15 ц. м. — по кільканацять годин денно. До другого читання зголошено понад 100 поправок, між ними кількадесять поправок послів д-ра Барана і Кузика.

В ґенеральній дискусії забрали голос представники всіх соймових клюбів, що всі — за винятком ББ — заявилися проти проекту. Від Українського Соймового Клюбу промовляв його голова пос. **д-р Дмитро Левицький**, і на його виводи відповів обширно слідуючого дня (14. ц. м.) референт проекту віцемаршал д-р Полякевич — очевидно в порозумінні з урядом, а головно з міністерством закордонних справ. Одна і друга промова читачам відома. В тій дискусії промовляв також від українських соціялістично-радикальних послів **д-р Ладика.** На початку своєї промови пос. Ладика зазначив, що референт проекту Полякевич заявив у своїй промові, що самоуправний проект поборюють тільки посли з УНДО. Промовець зазначує, що і соціялістично-радикальні українські посли прилучуються вповні до становища послів з УНДО і вони рівнож поборюють цей проект з тих самих причин, що і посли з УНДО, котрі мали своїх представників в адміністраційній комісії. Дальше згадав він про польсько-українські відносини у Східній Галичині в 1918 р., а коли згадав, що до Східної Галичини прийшло польське військо за допомогою Франції, маршал Світальський відобрав йому голос.

Тоді пос. Ладика сходячи зі соймової трибуни, звернений до салі, розкладаючи своїм звичаєм руками, сказав „а то толеранція, а то рівноуправнення", за що маршал виключив його з місця з одного засідання сойму. Ця дисциплінарна кара потягає за собою автоматично втрату половини місячних дієт, які пос. Ладиці стягнуть у соймовій касі в дні 1. березня ц. р.

В спеціяльній дискусії промовляло кількадесять бесідників (кожному можна було говорити найвище 15 хвилин). Дискусія хвилями була дуже бурлива і слідно було одноцільний фронт всіх партійних угрупувань проти санаційної більшости. Кількох польських послів маршал Світальський записав до протоколу, а кількох виключив навіть зі засідань, що викликувало все нову бурю на лавах опозиції.

З українських послів промовляли: пос. **д-р Загайкевич** проти примусу знання польської мови через солтисів, підсолтисів, війтів, підвійтів, бурмістрів, сільських і міських лавників (асесорів) та членів повітових рад і повітових виділів, пос. **Чукур** проти збірних громад, пос. **Кохан** проти іменування писарів волосних через війтів, **пос. Кузик** проти проектованої ординації виборчої до громадських і волосних рад, проти диктатури війтів та проти необмеженої диктатури старостів над льокальною та повітовою самоуправою — врешті **пос. д-р Баран** проти того, щоби новий самоуправний закон обовязував на території воєвідств львівського, станиславівського й тернопільського, себто на території Східної Галичини.

Характер промов послів д-ра Левицького і д-р Барана був суто політичний, а промова посла **д-ра Барана** була рівночасно відповідю на репліку віцемарш Полякевича на промову пос. д-ра Левицького. Пос. д-р Баран промовляв пів до другої вночі з 15. на 16. ц. м., а по промові ще одного бесідника приступлено около 2 год. вночі до голосування. Всі внески опозиції між ними і всі внески послів д-ра Барана і Кузика перепали голосами ББ. Коли при першій статті перепав вшехполь. внесок на счеркнення цієї статті (голосування було поіменне і за ним голосувала ціла соймова опозиція), а маршал Світальський не допустив до дальшого поіменного голосування, тоді вийшли зі салі всі опозиційні посли серед великого шуму і крику та грімких протестів проти уряду і санаційної соймової більшости. На салі остали тільки посли з ББ, два сіоністичні посли Розмарін і Зомерштайн та два німці Янковський і Розумек.

Санаційними голосами ухвалено в соймі самоуправний проект, проти якого заявилася буквально вся незалежна опінія в Польщі і то усіх націй. Третє читання над проектом відбудеться в суботу і тоді прийде під голосування внесок послів д-ра Барана і Кузика на відкинення проекту в цілости. Можна згори приняти, що цей внесок провалиться і що теперішня більшість з ББ надасть проектові силу закону.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 20. ЛЮТОГО 1933.

ДЖОН ГЕЛЬСУОРТІ. 4)

БЛИСКАВИЦЯ.

За пять хвилин звилася знову з ясними червоними плямами на обличчі. Я бачив як вона підбігла до них, як намагалася судорожно бути веселою й безжурною і я бачив також, що вона зовсім не існувала для них обоїх. Вони жили в іншому світі, а ми були для них неначе тінями якогось недійсного світу, який для них загинув. Я знаю рожеву квітку, Дафну, яка пахне солодко. Її запах приголомшує як легка отрута, а коли її понюхати міцно, то вона опянює сильно. Вони обоє мабуть понюхали Дафну.

Стіни, це незвичайно цінний винахід для цивілізованих людей. В мому тонкому шатрі поміж тонкими шатрами обох подруж здавалося мені, що чую притишені докори й здушені зітхання, тому що людей здержували тонкі стіни від вільного виливу своїх почувань. Мовчанка обоїх, так нагло діткнених любовю, пригнітала всіх. Я буквально не важився забалакати з Веймавтом тоді, хоча ми жили так близько себе. Неначе зачарований і засліплений стратив один англійський педагоґ змогу бачити себе таким, як інші його бачили. Не тому, що поміж ними навязалися якісь там „зносини", ні, це не було таке просте; але мабуть для них нічого іншого не існувало на світі, як вони обоє.

Навіть наш пройдисвіт знінковів.

— Коли в мене жінка дома прогрішиться, то я її набю, — заявив він мені, — а колиб я в чомусь прогрішився, то вона напевне подряпалаб мені лице.

Але тут саме була заковика; шатра мали тонкі стіни: не можна було набити Олену, або видряпати очі Франкові — це заплутана історія!

Але все кінчається на світі й ніколи не віддихнув я так свобідно, як того дня, коли ми вернулись до готелю й розлучилися нарешті після нашої жахливо тісної спільности.

Неначе умовившись, вечеряли ми всі при окремих столах. По вечері сказав я Франкові:

— Ходіть зі мною, оглянемо Сфінкса при місячному світлі.

Він пішов зі мною, якийсь несвій. Мовчки наблизилися ми до Сфінкса й сіли напроти нього в пісок. Вкінці промовив я:

— Як ви рішили поступити тепер, дорогий друже?

— Я не можу розлучитися з нею, — так, начеб ми вже безліч разів про те говорили.

— Алеж ви мусите на двацятого вертати вже до Англії!

— Я знаю це.

— Дорогий друже, виж себе нівечите. Не забувайте про Джессі.

— Вона нехай робить, що хоче.

— Франк, ви збожеволіли.

— Може. Але я не можу [illegible] з нею, це все.

— А як вона?

— Я не знаю. Я тільки знаю, що мушу там бути, де вона.

Я сидів мовчки й дивився на тупий профіль Сфінкса, який кидав могутню тінь на пісок. Скінчився дивовижний, зачарований сон кохання в пустині. А тепер повинно статися щось — може щось великого й страшного. І я пробурмотів: „Ради Бога, приятелю, подумайтеж про свою дружину, про свою працю, про себе самого — будьтеж розсудливі. Виж нічого не придбаєте цим, нічогісінько".

— Можливе й нічого. Але це все не має нічого спільного з розсудком.

З уст англійського вчителя вразило мене таке речення незвичайно. І він підскочив нараз, так начеб його щось укусило. Нечайно схопив він ріжницю, яку творять поміж людьми стіни. Кохана жінка, десь за мурами, з чоловіком, з яким вона звінчана! Поза нами пустиня, сотні миль чистого, білого піску, а серед тієї величньої свободи, ми людці, освоєні й одухотворені. А ми тепер навпаки: серед чотирьох мурів знову людці, з дикими інстинктами тіла та крови. Дивно! Ледви чи він помітив іронію цього подражнення; він покинув мене й побіг до готелю.

Я лишився ще трохи біля „вічної загадки", яка здавалася мені дуже простою в порівнанні з загадкою цієї хвилини. А потім пішов за ним. Чи може вкінці ця справа розвяжеться з матеріяльної сторінки? Вкінці треба було цим чотиром людям якось прожити — вониж не могли нехтувати реальною дійсністю. Олена Радолів не була багата, Веймавт мав тільки свій заробіток і невеличке, заощаджене майно; батько Джессі Веймавт був полковником на пенсії; Радолін був співвласником одного банку.

Одна ніч поміж стінами зробила своє; Радолін віїхав із жінкою на другий день до Геліополіс. Веймавти лишилися в „Мена Гавс". За три дні мали виїхати до Англії.

Пригадую собі так добре, як я тоді міркував: „От, не треба даремне хвилюватися! Це була фата морґана й вона скоро минеться. Людей блискавиця не зачіпає". Але в приступі непереможної цікавости поїхав і я до Геліополіс.

По дорозі в трамваю охопило мене невеличке розчарування. Олена Радолін була католичка, Франк Веймавт англійський джентельмен. Оці дві обставини мабуть покінчать оцю справу яку я хотів би радо закінчити. Всі ми маємо потихеньки замилування для романтики, або краще сказати: для траґізму.

(Продовження буде.)

Франція обманула Вільсона.

НЮ ЙОРК, 30. січня. (Вл. кор.) Тему сторінку світової війни в початках виступу Америки по стороні Франції та її союзників відграває книжка, написана французьким цензором Павлом Алярдом. Про неї згадує сьогодні париський кореспондент нюйорської газети „Сан", відкриваючи побіжно її зміст. Зараз після вступлення у війну Америки, відбулося кілька довірочних засідань французького парляменту. Протоколи з тих засідань сховано до архіву, деякі навіть у стенографічних записках. Алярд відчитав ці протоколи аж тепер і опубліковує між ін. таке: Соціялістичні посли спитали Бріяна про його подорож до Росії. Зажадали пояснення, чи є яка окрема умова між Росією й Францією в справі територій. Бріян сказав, що є, і то зовсім довірочна, якої ніхто не знає. Про неї нічого не було сказано президентові Вільсонові, заки він рішив втягнути Америку до війни. А умови ті були такі: Франція домагається не лише відступлення собі від Німеччини Альзації й Льотарингії з 1870 р., але навіть тих земель, що належали туди в 1789 р. Крім того ще цілого лівого берега Рену і створення окремої буфорної держави з німецьких територій між Францією й Німеччиною. Росія мала дістати Царгород. Петро Ляваль, тоді ще соціялістичний посол, крикнув: „Чому ви цього не оголосите прилюдно, щоби наші вояки знали, за що гинуть". Інших стенографічних протоколів Алярд не міг переглянути, але в книжці каже, що звісним є, що тоді мали Бріяна розстріляти за зраду.

Книжка Алярда вияснює, чому опісля, коли прийшло до мирових переоправ, Вільсон був безсильний супроти Франції, як та вже війну виграла.

Всюди їх не люблять.

З Білгороду повідомляють, що на засіданні скупштини 62 посли внесли проєкт закона про видалення Єзуїтів з Югославії. Проєкт стоїть у звязку з пастирським листом югославянських єпископів, спрямованим проти сокільських організацій. Проєкт домагається, щоби членів єзуїтського чину виселити на остров Ліссу, де кожний має мешкати окремо. Маєток чину має перейти на власність державного скарбу.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

НОВА ФАБРИКА ОЦТУ.

Як довідуємось із інжинірських кругів, у Стрию підготовляється урухомлення фабрики спіртового оцту. В цьому ділі бере участь також місцевий Повіт. Союз Кооператив. Фабрика має небавком продукувати й овочевий оцет.

Польська хроніка.

ЦІНИ ЗБІЖА КРАЩАЮТЬ.

Деяка поправа цін збіжа, що почалась у половині січня, втримується дальше. На варшавській біржі ціна пшениці зросла на 6 зол., жита на 4, ячменю на 2 зол., вівса на 1 зол. На познанській біржі пшениця піднеслась навіть на 8 зол. Львівська біржа потує майже ті самі ціни. — Коли зважити, що цьогорічний урожай пшениці є на 41 відс. менший ніж у попередньому році, а жита на 7 відс. більший, то поправа цін пшениці розмірно мінімальна. Ворожать, що жито буде ще звишкувати.

ЗАМІСЦЬ ФОНДУ БЕЗРОБІТТЯ — ФОНД ПРАЦІ.

Преса подає широкий зміст проєкту закону, що його випрацював парл. клюб ББ, а який має дати товчок новій акції в напрямі поборювання безробіття. Фонд безробіття мав би бути постепенно зліквідований, роблячи місце фондові праці. Цей останній мав би дбати за затруднення вільних рук, зриваючи раз на все з грошевими чи харчевими допомогами. Плянують багато публичних робіт, а саме розбудову комунікаційної сіти (биті шляхи, залізниці, канали) і меліорації. Щодо залізних доріг — то на нашій національній території не намічено ніякої будови, — з битих шляхів цікавить нас: Володимир В. — Луцьк, Люблин — Львів і направа шляху Перемишль — Львів, а в ділянці водних меліорацій — реґуляція Черемошу і допливів Дністра та осушення частини Полісся в околицях Берестя. — Як дальше, наразі мало-реальне завдання, була би діяльність фонду праці в напрямі усамостійнення безробітних. До цього мало би служити: огородництво, підміська і внутрішня рільна кольонізація, ремісничі варстати праці, дрібні мешканеві будівлі і т. ін.

СИТУАЦІЯ НА ШЛЕСЬКУ НЕБЕЗПЕЧНО ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ.

Гірничо-гутничий промисл виповів збірну умову праці з днем 1. березня ц. р. і через те замітні сильні ферменти серед шлеського робітництва. Воно протиставиться різко дальшим редукціям платень (на 25 проц.) і людей, як теж зачинюванню копалень і гут. При цій нагоді довідуємось дещо про найновішу калькуляцію цін. Кошти добуття 1 тони вугілля хитаються поміж 11 до 18 зол., при чому платні разом з усіми асекураціями становлять 45—50 проц. власних коштів. У детайлічній торговлі 1 тона у Варшаві (також у Львові) коштує 64 зол. Цю високу ціну оправдують вуглеві барони дампіговим вивозом за границю. Правда — ціна польського вугілля за границею рівняється подекуди 8 зол. за тону, отже вивіз приносить поважні страти. Та це не оправдує аж такої великої ріжниці, особливо коли зважимо, що край консумує близько вдвоє більше, ніж заграниця. І так у 1932 р. на краєвому ринку вміщено 18 міл. тон, а вивезено 10 міліонів.

КРАЄВІ СИРІВЦІ НА МІСЦЕ ЗАГРАНИЧНИХ.

Турбуючись за торговельний біланс, уряд хоче якнайбільше обмежити привіз чужих сирівців і працює над відповідним законом. У заступлюванні одних сирівців другими (прим. лен замісць бавовни і т. і.) закон має піти дуже далеко, чому знову противиться польський промисл.

Світова хроніка.

ПРОПАҐАНДА ЗА ІНФЛЯЦІЄЮ. — ПІСЛЯ ЗЛ. Д. П. АМЕРИКИ — КАНАДА.

Попереднього тижня писали ми на цьому місці про популярність інфляційної думки у Злуч. Державах. В американському конгресі зложено 75 внесень дотично інфляції, з чого видно, яке велике є число її прихильників. Економісти твердять, що сьогоднішню вартість доляра вдасться утримати, коли Розевельтові пощастить навернути Англію до золотого паритету і стабілізації фунта. Це знову вяжуть вони з корисним для Европи полагодженням справи воєнних довгів. — Не менша нервозність щодо майбутньої вартости доляра панує в Канаді. Не лишень хліборобські, але й великоторговельні круги обстоюють необхідність обниження вартости канад. доляра, натискаючи в цьому напрямі на уряд. Його найважнішим арґументом проти інфляції є великі довги Канади в американських долярах. Усе таки існує велика можливість, що Канада перейде до „штерлінгового бльоку", а це після Півд. Африки булоб новим успіхом цього бльоку.

„ДЕЗІНДУСТРІЯЛІЗАЦІЯ" — НОВЕ ГАСЛО ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ П. А.

Цей клич кинув новий президент Розевельт у своїй останній промові в „Метрополітен-Клюбі". Він уважає, що Америка мусить частинно розпромисловити себе і повернути до хліборобства. Навіть колиб американські фабрики працювали всією силою пари, то й тоді зі сьогоднішніх 12 міліонів безробітних залишилисяб без хліба 3 міліони. Населення великих промислових центрів мусить зменшитись. Шлях до цього є лишень такий, аби частина робітників повернула до плуга. Ідея Розевельта не нова. Таке гасло перші кинули німці, бажаючи зменшити кольосальні кадри безробітних, а підхопили його теж поляки, що хочуть шлеських робітників поселити на „східних кресах"...

ЦІНА ПЛЯТИНИ КАТАСТРОФАЛЬНО ВПАЛА.

Плятина — цей найшляхотніший металь — значно втратила на своїй цінности. Ще в 1928 р. коштувала на льонд. біржі 1 його унція (31,1 грама) 30 зол. фунтів, сьогодні коштує 5 зол. або 7 і пів папер. фунтів. Причиною цього є зріст продукції плятини в СРСР, Канаді, Півд. Африці і в Колюмбії. Не меншою причиною є також те, що хемічний та електро-техн. промисл уживає тепер дешевших заступчих матеріялів, як прим. „вольфрама" й інших.

В. Н-вич.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 20. ЛЮТОГО 1933.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

ПРИМХИ МОВИ І ФАХОВОСТИ.

1. Помилки „Рідної Мови".

Ми ждали на 2-е число „Рідної Мови", щоби відповісти його редакторові на статтю, поміщену в „Нов. Часі" (ч. 22), в якій він ударив ще раз у барабан фахового авторитету замість признатись, що 1-е число складане наоспіх таки мало неодну прикру помилку. Ніхто не думає — як йому здається — шкодити його праці або „чіплятись" його особи з якихнебудь особистих мотивів. Журнал „Рідна Мова" потрібний, корисний, наша редакція не має наміру його поборювати, але вважає своїм обовязком звернути увагу на цілу низку його неточностей і фактичних помилок або щонайменше сумнівів, які — бодай досі — не виправдують його фірми: авторитетного органу у справах мови.

Проф. Огієнко має забобонну пошану для друкованого слова та в обороні тих або інших слів і термінів наводить місця із ріжних наших письменників і ріжних книг так, начеб зовсім не був одночасно фільольогом, який повинен знати, що і коли має силу наукового арґументу. Суперечка йде за сучасну літературну мову; відомо, що і наша літературна мова, як мова інших культурних народів, перейшла процес очищення від цілої низки слів, що колись були літературними; нині ми вважаємо їх анахронізмами, навіть чужими словами попросту тому, що заступили їх іншими, „ріднішими" і відступили їх сусідським літературним мовам, або залишили в архіві історії. Відношення історичної методи у досліді мовних явищ до питання „правильности" у граматиці не таке просте, як цитати, якими користується проф. Огієнко, забираючи до своєї картотеки. Саме тому, що він дозволяє собі на докір „аматорства" у мій бік, треба буде на цьому питанню зупинитися в окремій статті і пригадати деякі загальні проблеми мовознавства, які досі для нього не істнують.

Проф. Огієнко добре робить, що диплькоматично промовчує цілу низку зроблених „Рідній Мові" (ч. 1.) закидів у роді „применення" (зам. застосування, прикладення), „кінчила" зам. „скінчила", „тільки 13. червня" зам. „аж" і всякі стилістичні недокладності. Та й те, що він пробує боронити, є щонайменше сумнівної вартости і при деякій його скромности не повинно йому давати притоки до емфатичної фрази, що, мовляв, усі мої рішучі твердження „плід нестриманої фаховими студіями фантазії".

Всі знаємо, що не тільки у Шевченка, на якого покликується проф. О., але й у інших письменників найдемо слово „красота" і що ми здавна заступаємо його рідним „краса". Що сказали би ви на таке речення: „Бог создав своїм возлюбленникам істинного пророка, щоби не попали в униніє"? Це чистий Шевченко, бо всі ці слова найдете в „Кобзарі"!

„Чиста фантазія конче (мабуть друк. помилка замість „каже") розріжняти „талан" і „талант" — заявляє проф. О., глипнувши за доказом до Академічного Правничого Словника. Та коли читаємо у Шевченка „От і талан Господь послав на вбогий хутір" — усі знаємо, що тут мова про долю, щастя, а не талант. Ці два слова, що пішли з одного джерела, дістали в нас зовсім ріжне значіння. Можемо сказати напр.: „Цей чоловяга має талан, бо став професором, але таланту ні дрібки не має".

Якщо в академічних словниках є слово „карний" у значінні „дисциплінований", то всі знаємо, що це вплив галицької польщини, бо в нашій літературі воно ніколи не мало такого значіння. Адже в академічнім словнику правничої мови на слово „форма" находимо термін „кшталт" і на слово „ряд" — „шереґ". Чи будемо за ним повторяти ці польонізми?

Справжньою гумористикою віє від авторитету, коли професор фільольоґії покликується на таке джерело, як підручний зовсім аматорський словник Іваницького або на словник Грінченка, що є тільки старим словником народньої мови, складеним, хоча й добрим знавцем живої мови, але ніяким фільольоґом.

Розгляньмо нове, 2-е число „Рідної Мови", починаючи від першої статті проф. Огієнка. Знову маємо тут прикрий польонізм „належить покласти край" зам. треба, „пересада" (поль.) зам. прибільшення, переборщення, „можности" (поль.) зам. змоги, спромоги, „не є то пересада" (nie jest to przesada) зам. „це не прибільшення, „духового кругозору" (рос.) зам. овиду „до певної міри" зам. до деякої („певний" має у нас значіння „певности", а не, як у польській мові, незясованости). Стилістично недоладні є тут такі звороти: „погодимось про одну спільну основу її" зам. „на" або „щодо одної спільної"; „в ділянці мови просто чуда досягли"(?); „а погляньте-но до деяких... видань" зам. „загляньте..." або „погляньте на видання"; „народне джерельце, що подасть (?) соків... літературній мові."

Хіба ляпсусом треба вважати слово „митрополія" у знач. „метрополія" в реченні: „це мова нашої митрополії — придніпрянська літературна мова"; „французська" (замість одного „з" або одного „с"); далі „найавторітетніше" зам. найавторитетніше; „тим самим спричиноє" у знач. „отже" — слово „тимсамим" треба писати разом.

Даремне проф. О. покликується на умови чергування „в" і „у" про які він писав; ніхто не збагне, чому він пише „ув іншій валюті", пишучи одночасно „чинник в творенні" (к, в, тв!) або „їх в своїм" (х, в, св).

Дуже сумнівної стилістичної вартости є такі звороти, як: „Пильнують застосувати (!) його до... випадків", „Росповідаю без удавання (!) в філологічні подробиці" зам. не вдаючись, „етимологічного словника української мови не існує" зам. нема; „Академія працювала поки (!) нарешті „Інститут" набув (!) зовсім наукових форм".

(Продовження буде).

Після замаху на Рузвельта.

НЮ ЙОРК, 18. II. ПАТ. Прибув сюди президент Рузвельт. Щоби змилити чуйність юрби, яка дожидала його на двірці, він переправився пором кр'зь ріку Гудзон з Джерсі Сіті до Н. Йорку, удаючися до своєї віллі в супроводі детективів і журналістів.

МІЯМІ, 18. II. ПАТ. Оборонці поставленого в стан обвинувачення замаховця Зангари зажадали, щоби лікарі рішили про його умову осудність. Лікарі ствердили, що він не зраджує ніяких проявів умової аномальности. Проти того рішення виступили оборонці, твердячи, що воно незгідне з приписами права і зажадали, щоби Зангару оглянули спец'ялісти.

МІЯМІ, 18. I. ПАТ. Стан здоровля пані Джіль, раненої підчас замаху на през. Рузвельта, без змін. Вчора лікарі перевели знову трансфузію крови.

Кривава партійна боротьба.

БЕРЛІН, 18. II. ПАТ. Минулої ночі прийшло знову до кривавих сутичок у Берліні. У східній частині міста вивязалася на вулиці гостра стрілянина між комуністами й гітлерівцями. Один штурмовик тяжко ранений. Подібні події були у дільниці Шпандав. В північній частині міста ранили одного гітлерівця. Поліція арештувала 12 комуністів.

З музичного життя.

„Суїта“ Антона Рудницького на симфонічному концерті „Львівської Фільгармонії“.

Докір ш. Автора нижченаведеної музичної оцінки під адресою української преси зовсім оправданий. Це жалюгідний факт, що про виведення твору українського композитора на прилюдному концерті у Великому Театрі нівіть не згадав ні один український часопис, тоді, коли вся місцева, а навіть частинно замісцева польська преса подала на цей твір фахові рецензії. Цей факт кидає теж деяке світло на відносини серед наших музичних кол, як не вважають за відповідне із свого боку повідомити про такий новий український музичний твір ширшу публику. Редакція „Діла“ настільки оправдана, що заздалегідь просила відомого українського музика д-ра С. Л. виготовити фахову рецензію і з цією метою передала йому редакційні білети. На превеликий жаль, — такої рецензії, не вважаючи на кількакратні урґенси, ми не дістали. Це річ тим більш незрозуміла, що Редакція не ставить рецензентам ніколи ніяких вимог чи бажань щодо характеру рецензії.

Ред.

Ще 25. січня ц. р. відбувся у Великому Театрі у Львові симфонічний концерт „Львівської Фільгармонії“, на якім виконано між інш. вперше „Суїту“ на велику орхестру Антона Рудницького під його власною орудою.

Здавалося, що така, будь-що-будь, небуденна в нашім музичнім життю подія найде відгук в українській пресі у формі оцінки самої композиції (прихильної чи неприхильної) чи хоча би лише для самої реєстрації нашого музичного дорібку. Однак сталося інакше. Українська преса про виступ п. Рудницького як композитора зовсім мовчала. Тому бажаю, хоч пізно, бодай в частині кількома словами цей промах направити.

П. Рудницького ми знали досі як піяніста і диригента. Як композитора не довелось нам досі його пізнати, тому виконанням своєї композиції зробив нам велику несподіванку.

Свою композицію він назвав „Суїтою“, хоча вона могла також інакше називатись. Вартости самої композиції це не зменшує. Робить вона радше враження ілюстрації чогось пережитого чи перечитаного. Деякі частини тої Суїти потрактовані епізодично, цілість робить дуже добре враження.

Судячи по тій одній композиції, п. Антін Рудницький є модерністом, який проте знає зберігти міру, так, що його музика є зрозумілою і приступною не лише для фахових музиків, але і для т. зв. „музикальних людей“. Інвенція багата і цікава, гармонізація помислова, а інструментація великої модерної орхестри знаменита. Тому не дивниця, що успіх п. А. Рудницького був повний, доказом чого були довгі і рясні оплески досить численно зібраної публики.

Докладнішої оцінки на підставі одноразового вислухання композиції годі подати, тим більше, що затерлись уже в памяті перші безпосередні поміченння. Маємо надію, що почуємо цей твір ще колись вдруге і тоді зможемо ширше про нього написати.

Тарас Шухевич.

На парляментарній арені.

Внески та інтерпеляції українських послів і сенаторів.

1) Внесення в справі зниження оплати за оголошення про реєстрацію в „Польськім Моніторі“, передбачене в арт. 21 і арт. 28. розпорядку Президента про право про стоваришення з 27. жовтня 1932. Дн. З. Р. П. ч. 94 поз. 808, а управильнене у § 10 розпорядку міністра внутрішніх справ з 10. грудня 1932 р. Дн. З. Р. П. ч. 116 поз. 963.

2) Інтерпеляція в справі незалагодження міністерством внутрішніх справ рекурсу читальні „Просвіти“ в Старім Чорткові повіт Чортків, тернопільського воєвідства у цій справі, що Тимчасовий Повітовий Виділ у Чорткові не заосмотрив контракту купна-продажі клявзулею, яка затверджувала би контракт купна-продажі, яким товариство читальня „Просвіти“ у Старім Чорткові набуло на власність грунтову парцелю під будову свого дому від бувшої громади Старий Чортк'в.

3) Інтерпеляція у справі неочищування управою державних лісів зі зломів гірських потоків у Гриняві повіт Косів, станиславівського воєвідства, що спричинює їхні вилави і шкоди місцевого населення.

4) Інтерпеляція в справі неприняття до урядового відома Шкільною Повітовою Радою у Бучачі курсу для анальфабетів при читальні „Просвіти“ в Скоморохах, повіт Бучач, тернопільського воєвідства.

5) Інтерпеляція в справі розвязання громадської ради в Яблониці повіт Косів, станиславівського воєвідства, нерозписання виборів до тої ради та в справі неправильного урядування громадського писаря Якова Орищука в Гриняві повіт Косів, станиславівського воєвідства.

6) Інтерпеляція в справі систематичної делеґації Окружнього Суду як Трибуналу Суду Присяглих у Львові до осуджування українських політичних процесів на території Окружного Суду в Тернополі.

7) Інтерпеляція в справі безправного зарядження повітового шкільного інспектора Ч. Бандурського у Берестї над Бугом з дня 10. січня 1933. ч. 90/33., яким наказує науку релігії для православних дітей у вселюдних школах викладати виключно такою мовою, яка є мовою навчання школи — отже польською мовою — та уживання підручників до науки православної релігії також виключно в цій мові — або у мертвій церковно-словянській мові.

8) Інтерпеляція в справі побиття функціонарями державної поліції в Пістині повіт Косів станиславівського воєвідства, Василя Козлана, сина Андрія з Микитинець пов. Косів.

9) Інтерпеляція сенаторів Українського Клюбу в справі конфіскати друків.

10) Інтерпеляція Сенаторів Українського Клюбу в справі відновлення гіпотечних книг.

—o—

Китайсько-японський конфлікт.

ТОКІО, 18. II. ПАТ. Рада міністрів на вчорашньому засіданні рішила відкинути пропозиції й поручення Союзу Народів. Японський уряд буде вести дальше свою політику в провінції Джеголь в справі визнання манджурської республики та безпосередніх переговорів з Китаєм.

ПЕКІН, 18. II. ПАТ. Японський уряд зголосився з ультіматум до китайського командаента Кіяо-Лю, домагаючись від нього, щоби китайські війська покинули негайно місто, інакше японські війська розпічнуть наступ. Китайська влада зіґнорувала японський ультімат.

Ґубернатор провінції Джеголь заявив, що китайське військо готове боронитися до останньої краплі крови в обороні Джеголю. Має надію, що дістане допомогу з південного Китаю.

Мілітаризація німецької молоді.

Провідник Штальгельму полк. Зельдте, тепер міністр праці в кабінеті Гітлера, приняв 17. ц. м. представників штальгельмівського союзу німецьких студентів і виголосив знаменну промову, в якій вказав на завдання молоді. Німецькі студенти мають виконувати первічну службу праці в замкнених обозах, де зіткнуться теж з іншими верствами німецького населення, головно з робітниками. В обозах будуть вправлятися у військовій службі. Студенти, що працюють над зміцненням національної оборони, будуть користуватися спеціяльною піддержкою міністра. Як довго, говорив міністр, Німеччина не добуде належного їй простору, потрібного до життєвого розвитку, так довго типом німецького студента мусить бути студент-вояк.

Студентські демонстрації в Берліні.

БЕРЛІН, 18. II. ПАТ. В державній школі мистецтва в Берліні прийшло вчора до небувалих антисемітських виступів проти кількох професорів. Студентський штурмовий відділ окружив шкільний будинок, в якому відбувався іспит. Студенти перервали іспит і силою усунули зі салі та вивели на вулицю професорів жидів Кампса, Лякса і Таппе та предсідника іспитової комісії Франка. Опісля залізними гаками забили двері їхніх робітень. Комуністичних студентів, що станули в обороні професорів, обезвладнили. На шкільному будинку вивішено націонал-соціялістичний прапор. До демонстрації прилучилася вулична юрба, що викрикала проти професорів. Поліція прийшла на місце після факту. Як повідомляє преса, одного студента, що пробував заалярмувати поліцію, побили до безтями. В часі бійки в нутрі будинку ранено дві особи, між ними одну студентку.

Націонал-соціялістичні студенти виступили з домаганням закрити негайно школу й видалити всіх професорів з лівими поглядами. Безпосередньою причиною виступу нац.-соціялістичних студентів було відобрання одному з них становища асистента за критику діяльности школи в пресі.

В справі президента для Баварії.

БЕРЛІН, 18. II. ПАТ. Президент Гінденбурґ приняв на авдієнції провідника баварської людової партії Шефера. На основі здогадів преси, авдієнція стояла у звязку з баварськими тенденціями покликання окремого президента в цій провінції. Переговори, що ведуться в тайні, мають вигляди на успіх.

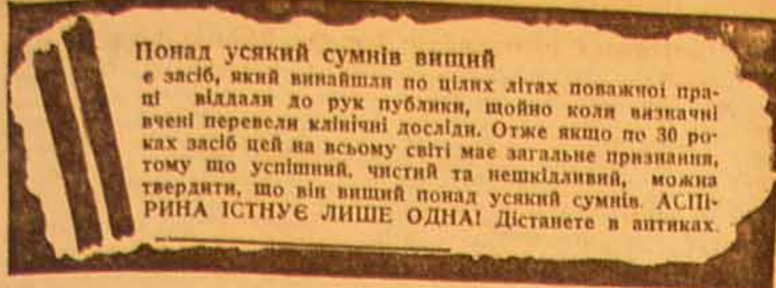
Армія не знає партій.

Міністр Райхсвери ген. Бльомберґ перевів інспекцію німецької фльоти в Кільоні, де звідав між іншим новий панцирник „Дойчлянд“. Виголосив притім промову, в якій заявив, що німецький нарід переживає виїмкові часи. Увесь світ дивиться на нас, зокрема на нашу збройну силу. Однак для армії нема партій, вона має служити тільки вітчині.

НОВИНКИ

— **Філія Краєвого Тов. Охорони Дітей і Опіки над Молоддю** повідомляє, що 8. березня 1933 р. відбудуться Загальні Збори в салі „Бесіди“, Рутовського 22, в год. 4-ій пополудне.

— **Загальні збори Т-ва для плекання української науки й культури в Берліні.** Дня 21. листопада м. р. відбулися чергові загальні збори Т-ва для плекання української науки й культури (Verein zur Förderung der Ukrainischer Wissenschaft u. Kultur), основним завданням якого є утримання Українського Наукового Інституту в Берліні. На тих зборах зложила Управа Т-ва, яка є рівночасно Кураторією Інституту, річне звідомлення з діяльности за рік 1932, в якому Інститут, не зважаючи на тяжке матеріяльне положення та майже повну відсутність грошевих засобів, зумів розвинути доволі широку наукову та культурно-інформативну діяльність. Після приняття звідомлення рішено одноголосно вести дальше Інститут, одначе з огляду на матеріяльну скруту в обмеженому складі. Головою Кураторії вибрано знову міністра д-ра В. Ґренера, а його заступником п. О. Скоропися-Йолтуховського. На місце вибувших членів вибрано проф. унів. прелата д-ра Шрайбера і проф. д-ра З. Кузелю. Директором Інституту затверджено проф. д-ра І. Мірчука. Дійсними членами іменовано професорів З. Кузелю та І. Мірчука. Спра-

Зі сойму.

ВАРШАВА, 18. II. ПАТ. На суботнішньому пленарному засіданні сойму в дискусії над проєктом закону про частинну зміну територіяльного самоврядування пос. Хруцький заявив, що Український Клюб іще раз ставить усі свої поправки в III. читанні, а в дальших нарадах над цим законом не братиме участи.

—o—

ПЕРЕД ЗМІНОЮ УРЯДУ В ПОЛЬЩІ.

Сойм замкнуть.

У Варшаві кружляють чутки, що сесія сойму покінчиться небаром. Опісля уряд прем. Пристора уступить. Новий уряд утворив би мін. Бек. Він задержав би собі й теку м-ства закордонних справ. Кажуть теж, що має уступити міністр скарбу Завадський, а на його місце прийде мін. Матушевський.

1000 РОБІТНИКІВ БЕЗ ХЛІБА.

На польському Гор. Шлеську в копальні „Покуй" з 1. березня ц. р. виповіли працю тисячу робітникам. Мають теж аредукувати робітників у копальнях кн. Гогенльоге, Гуті Бісмарка і т. д.

БЕЛЬГІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ ІНТЕРВЕНІЮЄ.

БРЮСЕЛЯ, 18. II. ПАТ. Бельгія є тепер під враженням інтервенції короля Альберта, який не приняв димісії кабінету, хоч кабінет двічі зазнав невдачі у парляменті. Що кабінет остає й далі при владі, це доказ незвичайного впливу короля. Доказом того хочби факт, що за нецілих 12 год. в парляменті найшлася потрібна більшість, на якій кабінет може спиратися. Кріза кабінету в Бельгії тепер спричинила би великі комплікації, а король того не бажає, тому теж не приймає димісії кабінету.

Загальні збори С. У. А.

В суботу 18. ц. м. відбулися у Львові XI. Загальні Збори Союзу Українських Адвокатів. Збори відкрив д-р Кость Левицький, на секретаря покликав д-ра Сосюкала і д-ра Малка (Мостиська). Звіт з діяльности Виділу склав д-р Лев Ганкевич, з діяльности делеґатур д-р Евген Щуровський, касовий д-р Кость Паньківський, Контрольної Комісії д-р І. Кміцикевич. Присутніх 47 адвокатів. Виділ вибраний аклямацією у тому самому складі.

ФРАНЦІЯ НЕ ХОЧЕ ПАКТУ НЕАҐРЕСІЇ.

Вістку начеб Франція предложила Італії та Югославії пакт неаґресії — заперечили.

—o—

ВИСЕЛЯТЬ ПОЛЬСЬКИХ РОБІТНИКІВ.

„Менчестер Гардіен" приніс вістку нібито гітлерівський уряд задумує виселити польських робітників із Німеччини.

—o—

ВІЙНА ВИБУХНЕ ДО 24 ГОДИН.

Льондонські часописи повідомляють, що коли події на Далекому Сході йтимуть так скоро, як останніми днями, то війна формально може вибухнути до 24 годин.

—o—

УЛЬТІМАТ ФРАНЦІЇ ДО АВСТРІЇ.

Французький уряд вислав до Австрії дуже гостру ноту, яку можна вважати ультіматом, у справі перепачковування зброї до Мадярщини.

— **Несовісний почтовий післанець.** Господар Яків Уйда в Білогорі (Вайсенберг) пов. Городок Яг., що був громадським почтовим післанцем, отвирав американські листи й викрадав із них доляри. За те станув перед кількома днями перед карним трибуналом у Львові й дістав 6 місяців вязниці при одночасному позбавленні горожанських прав на два роки.

— **Залізнича катастрофа.** На стациї Кутно зударився вантажний поїзд із особовим. Наслідком зудару вагон III. кл. вискочив зі шин, а вагон I. і II. кл. розторощило зовсім. При цьому вибухнула цистерна світляного ґазу, наслідком чого згорів вагон I. і II. кляси. Було ранених 7 осіб. Слідча комісія ствердила, що катастрофу спричинив машиніст поїзду, тому його арештували.

— **Згоріла стирта вівса.** В Голешові пов. Жидачів згоріла серед поля стирта вівса, власність Льонгина Лобося. Шкоду обчисляють на 3.000 зол. Стирту хтось підпалив.

— **Граничники у змові з пачкарами.** На радянській границі в районі Дрини на просторі кількох кільометрів змінили більшовицьку граничну сторожу, тому що вона була у змові з пачкарами з Польщі і Лотви.

— **Зловживання в Касі Хорих.** В Бучачі викрили в 45 випадках зловживання службовців місцевої Каси Хорих на шкоду обезпечених. Доходження ведуться.

— **Ошуканство з інвалідською рентою.** Павло Дружбяк з Озірної пов. Зборів зареєструвався свого часу в старостві як военний інвалід, що в часі війни 1916 р. стратив палець правої руки. На основі предложених документів інвалідська комісія признала йому ренту, яку побирав до 1930 р. Тоді викрилося, що Дружбяк стратив палець не на війні, але в приватній службі ще в 1912 р. Наслідком того скарбова палата припинила виплату ренти, а окружний суд в Золочеві засудив його на 1 рік вязниці та втрату горожанських прав на 5 літ.

— **Помер при крадежі.** Гринько Мищишин із Шумлян пов. Бережани украв із двірського ліса дерево і притягнув його на своє обійстя. Тут спотикнувся так нещасливо, що упав головою на землю і вдарився так нещасливо об камінь, що втратив память. Не помогла поміч родини, бо незабаром він помер.

— **Злодії при роботі.** З громадської канцелярії в Малехові пов. Жидачів злодії вкрали залізну касу й винесли в поле, щоби її розбити. Тут вже не мали щастя, бо надійшли люди і злодії мусіли втікати без нічого. В касі було 150 зол. Ті самі мабуть злодії обікрали в Малехові українську кооперативу, забравши з неї товари вартости 140 зол.

— **Грабунковий напад.** На Марію Дрозд і Катарину Чорну, робітниці фабрики тютюну у Винниках, напав на дорозі до Підборець якийсь волоцюга і зажадав грошей. Обі робітниці дістали того дня тижневу виплату і вертали до рідного села. Вони поставилися до опришка відпорно а тоді він побив їх тяжко, відобрав їм гроші і втік до поблизького лісу. Поліція глядає за опришком.

— **Горіюча бензина.** У Союзі рафінерії нафти в Болехові вибухла пожежа збірника бензини. Згоріли два вагони бензини. Пожежна сторожа згасила вогонь. Жертв у людях не було.

— **Комуністичний процес.** В окружному суді в Рівному розпічнеться незабаром процес 63 осіб, яким закидується належання до комуністичної організації та протидержавну діяльність. Деякі із них стоять теж під замітом шпигунства. Обвинувачені це переважно робітники з каміньоломів у Клесові і походять з Рокітна, Сарн, Володимира і Дубровиці.

— **Сніг засипав сто автобусів.** На шляху Варшава-Томашів застрягло у снігах 40 автобусів, а на шляху Варшава- Пултуськ 60 автобусів.

— **Німецька аеронавтика.** З Берліна повідомляють, що Люфтганза перебудувала корабель „Вестфаліен" на плаваючий летунський майдан, на якому можуть осідати літаки, що курсують між Европою і Південною Америкою. Корабель має всі технічні уладження, потрібні для прилету і відлету аеропланів і буде плавати на південному Атлянтійському Океані. Директор Люфтганзи заповів, що на другий рік буде зорґанізована постійна повітряна комунікація між Німеччиною і Південною Америкою.

— **Дрібні вісти.** Президентом міста Кракова вибраний д-р Меч. Капліцький, резервовий полковник і голова реґіональної ґрупи ББ краківського воєвідства. — На Козарках біля Пасічної пов. Станиславів найшли вбитого Влад. Новака, нафтового робітника. — В Ілинцях пов. Косів наїхав самохід на фіру Івана Паращука, господаря з Криворівні, який помер наслідком тяжкого потовчення. — В Стрию застрілився безробітний кухар Маріян Сташковський. — На головному двірці у Львові найшли клунок з трупом дитини, який лишила якась жінка. — На розі вулиць Пілсудського і Зиблікевича у Львові наїхали на себе два самоходи й розбилися на дребезги. Шоферам нічо не сталося. — На Гор. Шлеську біля Бойтен дався чути сильний землетрус.

— **Вибух кисня вбив пятеро осіб.** В рафінерії нафти в Трієсті вибухла бутля з киснем. Пятеро осіб згинуло на місці, а шестеро потерпіло тяжкі рани.

— **Управа салі** Муз. Т-ва Лисенка вважає за вказане пояснити, що метушня, яка счинилася була на концерті дня 13. II. ц. р. в льожі I. поверху, мала своє джерело у тім, що приявні там пп студенти були непоінформовані, що ця льожа не є до їх диспозиції. 1442

...зу поширення Кураторії новими німецькими та українськими членами передано президії до полагодження.

— **Представники закордонної преси в Берліні.** На загальних річних зборах „Союзу представників закордонної преси" в Берліні вибрано на рік 1933 такий виділ: д-р Зенон Кузеля, голова, К. фон Кіґельґен, заст. голови, д-р Б. Шір, касієр, А. Бінц, д-р Крум-Геллер, Рунґе — члени виділу. Канцелярія „Союзу" міститься при Nürnbergerstrasse 53—56.

— **Нові комірники.** У Львові відбувся одномісячний курс для комірників, який скінчився іменуванням 24 комірників на терені Сх. Галичини. Комірниками стали: Бліхарський, Краєвський і Семашко у Львові, Бернарчек і Шолґіна в Тернополі, Хрупович, Нестито і Пашковський в Дрогобичі, Давискиба в Долині, Филип у Раві Руській, Гардульський в Чорткові, Гурський в Щирці, Гавсвальд в Коломиї, Ясінський в Бережанах, Лінк в Лопатині, Ловіцький в Ярославі, Мошоро і Тичинський в Стрию, Новак і Вайгарт у Самборі, Квіріні в Станиславові, Псляк у Калуші, Табака в Перемишлі і Заземський в Бжозові.

— **Для незаможних студентів.** Рада Польського Банку призначила на руки міністра освіти 50.000 зол. на допомогу для незаможних студентів.

— **Змінюють почтові оплати.** В м-стві почт і телеграфів виладжують проекти деяких знижок у дотеперішніх почтових оплатах. Зміни будуть обовязувати від 1. квітня ц. р. і торкаються тарифи поручених листів, торгових прібок і мішаних пересилок.

— **Скажені пси у Львові.** На вул. Шимоновичів появився 17. ц. м. скажений пес, що покусав одного кімнатного пса та дві особи, між ними поліцая. Того самого пса бачили на вул. Оссолінських, Хоружчини та Академічній. Другий скажений пес появився в Жовківській дільниці. Постерунковий застрілив його на вул. Кушевича. Оповідають ще й про інших псів у Львові, що покусали кілька осіб. Тому що скаженина небезпечна не тільки для псів і інших звірят, але й виступає теж у покусаних людей, міська санітарна влада пригадує, що псів з дому вільно виводити тільки на припоні, а на випадок покусання скаженим псом, треба негайно передати його до ветеринаря. Покусані люди повинні теж зголоситися в компетентній владі й піддатися охоронному щепленню.

З концертової салі.

ЕДВАРД ШТАЄРМАН.

Вимковий музика, виімковий артист, який знаменито знає, чого хоче автор, ще ліпше — чо- хоче своєю грою він сам. Коли до цього додати ще й технічну сторону, посунену до максімум — вдавалось би є всі передумови для того, щоби орушати і захоплювати публику. Одначе чому цього нема -- це одна з тайн мистецтва ітерпрета ції з одної сторони, сприймання її авдиторією -- з другої. І тому такий великий артист як Штаєрман захоплюватиме тільки невелике число знавців — і то тільки тоді, коли гратиме твори близькі його мистецькій концепції. Отже передовсім Шенберга, якого твори інтерпретує Штаєрман як може ніхто другий (на жаль, у програмі львівського концерту їх не було!). Кульмінаційною точкою програми були варіяції Реґера, поруч контрапунктичної фантазії Бусонія, безперечно наймонументальнішого фортепянового твору останнього 25-ліття. З якою суверенністю і льоґікою грав Штаєрман цей твір — це було гідне подиву і заслуговує на слова найвищого захоплення.

ОПЕРОВИЙ РАНОК КОНСЕРВАТОРІЇ.

Оперова кляса консерваторії „П. Т. М." представила осяги свої й своїх елєвів в одній дії Пуччінія „Богеми" і в „Севільському цирульнику", який ішов у повнім тексті. Не маючи змоги особисто чути „Богему" всетаки повторяю загальну думку компетентних осіб про дуже вдатний виступ п. Єнджейовської в партії Мімі. у „Севільському цирульнику" на перший плян висунулась п. Добровольська в партії Розіни, яка зовсім вміло оперує своїм гарним і приємним голосочком і виявляє почуття сцени і її вимог. Добрим, як на цього роду продукцію — були п. Вендекер (Альмавіва) і п. Сніжок (Базіліо). Цей останій співав би вдвоє краще, якби покинув дивну й незрозумілу манеру співати горішні тони... пів-зачиненим ротом. Головна заслуга вданої продукції паде на керівника оперової кляси, режисера *А. Улуханова*, якого справді сизифову працю над елєвами видно було не тільки в кожному їх русі й жесті, але і в кожній співаній ноті і музичній фразі. Диригував дир. Адам Солтис.

ар.

СПОРТ.

ЗМАГАННЯ В ЛЕЩАТАРСЬКИХ СКОКАХ.

Як було заповіджено, міжклюбові змагання в лещатарських скоках відбулися в суботу 18. п. м. пополудні на Кортумівці за Яківським цвинтарем. У скоках брало участь 11 змагунів з таких клюбів: КЛК (4, в тому 2 гуцулів з Ворохти), УССК (3), Плай (2), Мета-Клепарів (1), Сокіл — Коломия (1). Організацію змагань, на яких явилося, крім змагунів, також поважне число української публики, перевів справно УССК. Вислідм подамо в одному з чергових чисел.

КРАЄВІ ЛЕЩАТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Пригадуємо, що в неділю 19. п. м. відбудуться у Львові краєві лещатарські змагання в бігу на 18 км. і 8 км для жінок. Збірка для гостей в год. 9. на замарстинівській рогачці, кінець трамваю 10. Старт і мета біля санаторії і Голоску. Стартує приблизно 70 змагунів і змагунок, між ними гуцули-змагуни з Ворохти, Космача, Славська й ін. Вечором роздача нагород у малій салі Народнього Дому. II. пов. КЛК просить на змагання і на вечір усіх прихильників спорту.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у приватних оборотах 8.92.25 зол.

Золото: 20 корон — 37.75; 20 франків — 35.75; 10 рублів — 48.00; 1 долар — 9.00.

Срібло: 1 корона — 0.29; 1 рубель — 1.20; 1 фльорен — 0.65.

ЗБІЖЕ.

Жито збірне 16—16.25. Інші курси незмінені.

„МАСЛОСОЮЗ" платив кооперативам дня 16. II. за масло 2.50; молоко 15—17; сметану 0.70; яйця 4.50—5.00

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 19. II. год. 3.30 попол. „Розбійники" (Ціни найнижчі. Абон. 7).

Неділя, 19. II. год. 7.30 веч. „Фавст".

Понеділок, 20. II. театр зачинений з причини ген. проби „Цезаря і Клеопатри".

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 19. II. год. 3.30 попол. „Мадмуазель" (Ціни знижені. Абов. 7).

Неділя, 19. II. год. 7.30 веч. Гостичний виступ Л. Вирвіча.

Понеділок, 20. II. год. 7.30 веч. „Мадмуазель"

Кіна.

АДРІЯ: „Дім ч. 13" (I. „Тайна вязничної келії", II. „Любка смерти"), додаток: „Трубач Слім у Парижі".

АПОЛЬО: „Ромео та Юльця".

АТЛЯНТІК: „Арівна" (на осн. Кльода Авета).

КАСІНО: „Чемп" (із Волесом Бері).

КОЛІСЕЙ: „На париському цирку", ревія „Ах, ті циганки!"

КОПЕРНИК: „Чорний капітан" (Джон Берімур).

МАРУСЕНЬКА: „Чорний капітан" (Дж. Берімур).

МІРАЖ: „Вулькан сміху" (Гарольд Льойд).

ОАЗА: „Вогнище" й ревія.

ПАЛЯС: „Спів, цілунок, дівчина".

ПАН: „Зунгу".

ПАСАЖ: „4 утікачі" (Том Мікс).

ПРОМІНЬ: „Мараду".

СТИЛЕВЕ: „Опир Парижа" й ревія „Чи ти мене кохаєш?"

УТІХА: „Пан В", ревія „Коли жінка червоніється".

ХИМЕРА: „Теодозія із Севастополю".

Закордонне радіо.

Неділя, 19. лютого 1933.

Братислава (279,3) 17.40, 21.30 Концерт, **Міляно** (331,4) 12.30 Концерт, 21.00 Опера, **Ляйпціґ** (389,4) 9.00 Богослуження і концерт, 16.00 „Дас Медхен аус дер Фремде" комедія Гольма, **Біґгород** (429,7) 16.30 „Мала Фльорама" оп. Тіярдовича, 19.00 Нар. пісні, **Рим** (441,2) 20.45 Концерт, **Беромінстер** (459,4) 19.10 Нар. музика, йодлери, **Прага** (488,6) 7.30 Концерт, **Відень** (518,1) 11.30, 12.50 Концерт, 18.50 Фортепян, **Рига** (525) 15.15 „Месія" ораторія Генделя, **Харків** (937,5) 10.00, 13.15, 15.15, 18.40 Концерт, 16.00 Концерт для дітей, 17.40 Гумор, сатира, **Москва** (1000) 17.25 „Лякме" оп. Делібе (Досв. 720 м.).

Понеділок, 20. лютого 1933.

Братислава (279,3) 16.10, 18.15 Концерт, **Міляно** (331,4) 17.30 Концерт, 21.20 Комедія, **Штутгарт** (360,6) 20.00 Нар. пісні сх. Европи, **Біґгород** (429,7) 20.00 Опера, **Рим** (441,2) 17.30 Концерт тріо, **Прага** (488,6) 21.30 Фортепян, **Відень** (518,1) 11.30 Квартет, 17.00 Капеля, 18.30 Пісні, 19.35 „Дер Корреґідор" оп. Вольфа, **Рига** (525) 19.05 Лотиська музика, **Мінхен** (532,9) 12.00 Концерт, 19.00 „Фіґарове весілля" оп. Моцарта, **Будапешт** (550,5) 23.30 Циг. музика, **Харків** (937,5) 10.30, 15.15, 16.40, 24.00 Концерт, 13.15 Мистці при мікрофоні, 17.40 Авдиція, **Москва** (1000) 17.25 „Севільський цирульник" оп. Росінія (Досв. 720 м.), **Париж** (1724,1) 13.00 Оп. музика, 21.00 „Ле Пре о клерк" ком. оп. Герольда.

Львівське радіо.

Неділя, 19. лютого 1933.

12.10 Метеорольоґ. комунікат, 12.15 Симфон. поранок, 14.00 Ветеринарійні поради, 14.20, 15.15 Музика, 14.40 Рільн. балачка, 16.00 Для молоді: „Що чувати в світі", „Микола Коперник", 16.25 Грамофон, 16.45 Три знаки запиту, 17.00 Солісти (Поморська — сопран, Левенштайн — скрипка). Комунікат союзу сільгромад, 18.00 Легка музика, 18.55 „Всячина ч. 1000", 19.25 „Куліґ" авд., 20.00 Концерт (хор, орхестра), 21.20 Спортові вістки 21.30 Фортепян, 22.20, 23.00 Танкова музика.

Понеділок, 20. лютого 1933.

12.10, 16.15, 19.20, 23.20 Грамофон, 13.20 Метеорольоґ. комунікат, 15.10 Експортовий комунікат, 15.15 Господарський комунікат, 15.25 Комунікаційний огляд, 15.30 Збіжева біржа, 15.35 Грамофон, Сільва рерум, 16.00 Листи, програми, 16.25 Лекція фр. мови, 16.40 Відч. „Нар. і чужий капітал", 17.00 Концерт, 18.00 Легка музика, 18.50 Перший сніг у Бещадах, 19.05 Всячина, 19.30 На овиді, 19.45 Прес. рад. денник, 20.00 Фейл.: Завидість і медицина, 20.10 Концерт, 20.35 „Жінка, яка знає що хоче" оперетка Й. Штравса, Спортові вістки, 23.15 Комунікати.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Товариство „Українська Захоронка" у Львові влаштовує дня 26. II. ц. р. „Масково-Костюмову Діточу Забаву" в малій салі Лисенка. Стрій паперовий. Брідж для старших. Початок: год. 3 попол. 1441

Реколекції для священиків. Під проводом оо. Василіян відбудуться 3-денні реколекції для священиків у Реколекційнім Домі оо. Єзуїтів у Львові. Початок реколекцій у понеділок 27. лютого, год. 19-а. Зголошення слати на руки о. настоятеля Реколекційного Дому: Львів, вул. Дунін-Борковських ч. 11.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОКАЗІЙНА ПРОДАЖ. 1-поверховий дім, комфорт, рентовний, вклад до 2.000 дол. Вільне мешкання. Відомість у д-ра Ляхса, Браєрівська 6. 1436 2—2

РУТИНОВАНИЙ адвок. аплікант з пятирічною практикою шукає праці в адвоката за скромною винагородою, евент. безплатною. Ласкаві зголошення в Адм. під „Юрист". 1440 1—3

ВИРІБНЯ трикотажів при рухливій вулиці до відступлення. Листи „6000 золотих" до Адміністрації. 1439 1-1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВИКАЗ ЖЕРТВ

зложених на будову церкви при монастирі СС. Василіянок у Львові, при вул. Потоцького 95 від 26. XII. 1932 до 15. II. 1933.

Зложили: М. і К. Ярка Львів 100, Е. Дудяк 132, П. Тірі Львів 50, Центросоюз Львів 37.50, Народ. Дім Стрий 25, Скопляк Львів 20, О. Левицька Львів 20, Сільський Господар Львів 20, Городецький Львів 10 дол. і 20 зол. австр. корон, Даців Канада 5 дол., Сукмановська Америка 1 дол., П. Гануляк Львів стоячий хрест до церкви.

Декларували: М. Галібей 100, Е. Тишинська 100, А. Дзідзінський 100, п. Капустяки 100, Г. Гречух 50, П. Свірський 50, Тов. Марійське Пань 50, М. Балух 30, І. Любчак 25, Р. Сисак 24, І. Камінський 20, П. Кліщ 25, Мартиновська 10.

По 10 зол.: м. Ігум. Софронія Ерделлі, інж. Ю. Левицький Осмолода, О. Деревлянка, п. Кандюки, І. Ваврикова, В. Іленко, С. Задорожна, Д. Борачок, Союз Українок Львів, о. С. Сенишин, А. Лазар, Д-р В. Маковський Лесько.

По 5 зол.: о. проф. А. Добрянський, О. Завадович Ремезівці, Т. Барусевич Сосновець, Л. Залужний Заланів, П. Василишин Винники, о. Л. Юрчинський Доброміркa, Братство церк. Станьковичі, Тов. Основа Броди, Н. Рудкова Дубе, о. Г. Стасишин Повітно, І. Посацька Новиця, о. С. Весоловський Теребовля, М. Чеборян Львів, К. Іваненьо Цішанів, Д-р Ф. Свістель Перемишляни, о. С. Городецький Липиця Гор.

По 4 зол.: о. С. Наконечний Ожомля, Дорожинська Стрий, о. Ганущак Підлюте.

По 3 зол.: о. Д-р Глинка Львів, К. Мельник Битків, І. Соневицький Тудорів, о. М. Дорош Бзовиця, А. Запороцький Тернопіль, о. А. Малицький Шляхтинці, о. В. Сухий Волоське Село, о. Ю. Малий Городок, о. Т. Серант Воля Вел., о. М. Бурак Кальне, Церква Підлипці.

По 2.50 зол.: В. Єнкала Врублік, В. Палажій Словіта.

По 2 зол.: М. Луців Коржова, С. Лотоцький Новосілки, Н. Н. Львів, С. Боднарукова Целіїв, С. Кудричева, Ю. Петрина Стрий, О. Решетило Козова, о. А. Гоцький Двірці, А. Пилипець Яструбків, Д-р Савойка Дрогобич, о. М. Думанський Радехів, о. Щуровський Стинява, Я. Левицький Винники, Ярема Дрогобич, о. Чубатий Добриводи, Романюк Перемишляни, Ю. Шкрумеляк Львів, о. Зрада Довге Кал.

По 1.50 зол.: о. Раковський Межигірці Кооператива „Єдність" Хащів, Парафія Бряза, О. Ісикова Модрич.

По 1 зол.: Ю. Тибінка Розенберг, Мушій Кривенькe, М. Ванджура Королівка, І. Понятишин Княждвір, С. Городинські Богородчани, П. Особа Людвиківка, Н Макух Камінь, Чит. „Просвіти" Мшана, Я. Дацько Розваж, Г. Макітра Оглядів Грицина Тернопіль, Д. Бодревич Уличнo А. Ткач, Е. Клачаві, Тисович Львів, А. Пясецька Великополе, о. Ю. Кочержук Боднарів, о. Шараневич Поручин, К. Деревоpіз Ожидів, Р. Павлишин Трудовичі О. Винницький Глубічок, Герматій Теребовля, Д. Матіїв Тухля, Чит. „Просвіти" Скоморохи, о. Щуровський Маркова.

По 0.50 зол.: С. Головацький Устечко, А. Крушельницька Баранів, Е. Король Теребовля, П. Филипчак Долина, І. Боднарчук Сераховичі, Бережницька Калуш.

Збірки: Тернопіль 96.26, Петриків 20.85, Микулинці 18.08, Глешава 21.20, Грималів 20.15, Остапе 3.19, Теребовля 40.36, Вигків Стар. 9.21, Сороки 17.54, Ременів 20.33, Жидатичі 9, Ляшки 19.18, о. Лонс 11.43 Церква Гаї Вел. 18.37, о. Чорнеґа Студінка 20, о. Декан Маркевич Новосілка 15 Церква Поляниця 1.25, о. Пеленський Лисятичі 6.60, Т. Темна 7, М. Луговий Мільно 7.80, проф. Ю. Редько 5.86, в каплиці СС. Василіянок 110.08, зі спільної Просфори 351.30.

Уряди парохіяльні: Фалиш 5, Борщовичі 5, Хащовання 2.50, Зашків 23, Долини 6.76, Раковичі 4.10, Славсько 16, Яблуниця 2.

Всім ласкавим Жертводавцям Комітет будови складає щиру подяку за зложені жертви. 1443